

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamo

kirjaamo@minedu.fi

[\(oppivelvollisuus@minedu.fi\)](mailto:oppivelvollisuus@minedu.fi)

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja TE-toimiston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi VN/1985/2020-OKM-1

Lakiuudistus koskee ELY-keskusta vain välillisesti ja vaikutukset TE-toimistonkin toimintaan nähtiin aika vähäisinä. Esitystä pohdittiin kuitenkin kriittisesti yhteiskunnallisesta näkökulmasta käsin:

- Auttaako laki tosiasiansa toisen asteen koulutuksessa olevia, jotka eivät koe koulutusta omakseen tai motivoitu sen loppuunsaattamisesta mutta eivät pääse koulutuksesta eroamaan. Jos tämä ryhmä roikkuu tai sitä roikutetaan väkisin 18- vuotiaaksi asti koulutuksessa, niin siirretäänkö itse ongelmaa vain eteenpäin? Koulutuslinjan vaihto kesken opintojen oppilaitoksen sisällä tai oppilaitoksen vaihto pitäisi saada toimimaan nykyistä joustavammin, jotta ongelman siirtämiseltä eteenpäin vältyttäisiin. Myös panostuksessa tukitoimenpiteisiin ja joustavuuteen opiskelun loppuun suorittamisessa, vaikka hitaammassa tahdissa, on tärkeässä roolissa. **Myös eroamisen pitäisi koulutuksesta olla tarvittaessa mahdollista**, jolloin oppilaitos pitäisi vastuuttaa jatkosuunnitelmien tekemisestä.
- Saadaanko koulupudokkaiden määrää vähenemään suhteessa uudistukseen laitettujen resurssien? Riittävätkö laskennalliset resurssit tähän? Tämä vertailu nähtiin olennaisena mutta samalla todettiin, että panos/tuotos -suhdetta on todella haasteellista mitata. Kaikki pohjautuu kuitenkin viime kädessä nuorten motivaation herättelyyn, mikä täytyy uudistuksessa olla keskeisessä asemassa, sillä ilman sitä uudistuksella tuskin saadaan paljon aikaiseksi.
- Jotta uudistuksesta olisi todellisuudessa käytännön hyötyä, nähtiin kriittisenä tekijänä opinto-ohjaukseen, työelämätutustumisiin, oppilaitostutustumisiin, työelämäkokeiluihin, työharjoitteluihin, valmoihin, Toppis-tyyliin koulutukseen ym. panostaminen. Tämä tukisi sitä, että väärän opiskelupaikan valinnalta vältyttäisiin useammin kuin nykyisin. Eli mahdollisimman laaja valikoima keinoja käyttöön peruskoulutusta ja nk. koulutusten nivelvaihetta suoritettaessa.
- Lakiuudistus on paikallaan sen faktan valossa, että toisen asteen/lukion suorittaneiden sijoittuminen työelämään on huomattavasti parempi kuin pelkän perusasteen oppimäärän suorittaneiden ikätoverien. Myös matalasuhdanteista tai talouden kriiseistä (esim. Korona) toipumisessa on vain perusoppimäärän suorittaneiden työttömien uudelleentyöllistyminen selvästi vaikeampaa verrattuna koulutetumpaan väestöön.
- Kynnyksen/kriteerien madaltaminen ammatillisiin erityisoppilaitoksiin. Jos kriteerejä ei ole mahdollista madaltaa, niin paljon tukea tarvitseville nuorille, jotka eivät täytä ammatillisen erityisopetuksen kriteerejä, tulisi järjestää pienryhmäopetusta ja tukea nykyistä laajemmin.

- Koska uudistus toisi selvästi lisävastuuta kunnille, tulisi kuntien resurssoinnin olla riittävällä tasolla asian suhteen, jotta vaikuttavuutta saadaan aikaiseksi.